

SZAKVÉLEMÉNY

Jovánovics Tamás (Budapest, 1974) képzőművész 7, azaz hét műalkotásának értébecsléséhez az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára.

Ez a dokumentum 9 számozott oldalból áll.

I. A kollekcióban szereplő alkotó helye és jelentősége a kortárs képzőművészeti szcénában, valamint a felajánlott alkotások jellege és állapota

A MNB-Ingatlan Kft. számára, felajánlott kollekció Jovánovics Tamás (Budapest, 1974) képzőművész 7, azaz hét műalkotásából áll. Jovánovics a mai magyar képzőművészeti szcénában közepgenerációjának meghatározó figurája. A hazai kortárs művészeti színtér ismert szereplője, aki nemcsak a magyar kulturális közegben – a nyilvánosság különböző rétegeiben, valamint a hazai múzeumi gyűjteményekben – foglal el fontos helyet, hanem munkái rendszeresen szerepelnek nemzetközi kiállításokon, vásárokon is. A művész tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, az aix-en-Provence-i Université de Provence-on és a londoni Slade School of Fine Art-on végezte. 2009-ben elnyerte a milánói Premio San Fedele kuratori különdíját és szintén ebben az évben három hónapos ösztöndíjjal a New York-i Harlem Studio Fellowship Artist in Residence programján vett részt. Rendszeresen állít ki Budapesten, Milánóban és Bécsben, ezen kívül számos jelentős galériában és múzeumban szerepeltek alkotásai világszerte, így például New Yorkban, Londonban, Berlinben, Brüsszelben, Moszkvában és Rómában. Több éven át Londonban dolgozott, jelenleg Olaszországban él és alkot.

Jovánovics a festészet, a szobrászat és a médiaművészet határait elmosva hozza létre a minimalizmus és a konkrét művészet hagyományait idéző non-figuratív alkotásait és installációit. Ahogy a művész fogalmaz: *„Számomra – festőként – a fal nem csak arra való, hogy négyszögletű, színes tárgyakat akasszak rá, hanem arra is, hogy ezt a fizikailag és gyakran kulturálisan is nagyon markáns határt vizuális eszközökkel megbolygassam, kitágítsam, avagy feloldjam.”* Geometrikus struktúrák, redukált formavilágból építkező rácsok, fehér, illetve fekete alapon megjelenő színes ceruzával húzott végtelen vonalai elementáris és komplex képi rendszereket, lüktető, dinamikus vizuális élményeket eredményeznek. Egyszerre minimalista és illuzionista művein igyekszik sajátosan értelmezni a két és a három dimenzió közötti átmeneteket.

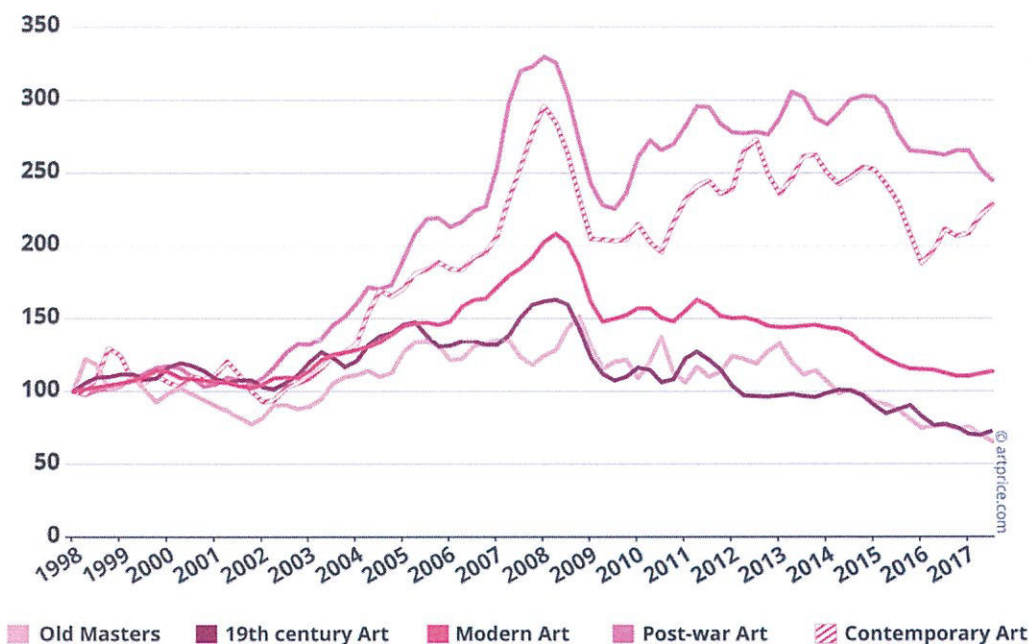
Képein az egyes térformáló struktúrákat rafinált sajátos színhasználattal teremtett „rendszerhibákkal” bontja meg. Merész, már-már expresszionisztikus koloritja ugyanis megtöri műveinek rácsoszatát, vagy a puha ceruzavonalakból létrejövő fiktív monoton teret. A hibák beiktatásával az elvont és illuzórikus térhatásokat ütközteti, alkotásainak összehatása így a rend és a káosz érzete között oscillál. Egyszerre élteti és kérdőjelezi meg a minimalizmus dogmatizmusát. Ez a játékosság adja alkotásainak alapjellegét.

A 7, azaz hét műalkotásból álló kollekció darabjai a 2008 és 2015 közötti időszakban készültek. Közülük öt alkotás alapstruktúráját a művész jellegzetes, színesceruzával készült rácsszerkezete adja, míg a fennmaradó két munka átmenetet képez a hagyományos táblakép és a térinstalláció médiuma között. A válogatásban szereplő, minden kétséget kizárólag Jovánovics Tamás (Budapest, 1974) képzőművész eredeti, sajátkezű 7, azaz hét műalkotása (1. melléklet) állapota kifogástalan, az idők során a műteremben keletkezett apróbb szennyeződések azokról könnyen eltávolíthatók. (Az egyes művek állapotleírását lásd az 1. mellékletben) Az alkotások a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § 2. bekezdése a.) pontja szerinti védettségű, valamint c.) és d.) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásokban nem szerepelnek. (Lásd 2. melléklet)

II. A piaci környezet

2002-ig az 1945 utáni európai és tengeren túli művészet műkereskedelmi helyzete közel azonos volt a régi mesterek, a 19. századi és a klasszikus modern művészet megítélésével. Ekkor indult be az a folyamat, mely a II. világháború és a kortárs művészet felértékelődését hozta. Az elmúlt évek elemzéseit látva ma már biztosan kijelenthető, hogy ez a tendencia nem tekinthető piaci manipulációnak, sem egyszerű „divathullámnak”. A befektetési célú vásárlások terén az elmúlt 15 év

nyilvános eredményei az úgynevezett post-war és kortárs művészet hegemoniáját mutatják. Az Artprice.com által készített, a 2017-es első félév trendmozgásait bemutató elemzése szerint ez a szegmens nagyjából háromszoros értéknövekedést mutat a 19. és 20. századi klasszikus modern alkotásokkal szemben.

Forrás: Artprice.com

Bár a tavalyi évben némi visszaesést mutatott a globális műtárgypiac forgalma, a II. világháború utáni időszak továbbra is tartja korábbi népszerűségét. Amennyiben a piaci részesedés szempontjából nézzük a folyamatot, az összforgalom 52%-át tette ki a II. világháború utáni művészet, melyet 23%-kal követ a modern (főként 19. századi végi és a 20. század első felének alkotásai), míg a régi mesterek forgalma összesen 13%-ot tett ki a 2016-os évben.¹ Ráadásul, míg az antik és a modern művészeti piacon árcsökkenés volt tapasztalható, addig a kortárs művészeti szegmensben mintegy 4%-kal emelkedtek az árak.²

A 1945 utáni művészet népszerűsége több okra vezethető vissza. A műkincspiac befektetési célú vásárlásai szempontjából ez az időszak befolyásolható a legnagyobb mértékben, hisz itt még korántsem beszélhetünk kanonizált életművekről, iskolákról, tendenciákról és korszakokról, mint mondjuk a klasszikus modern, vagy éppen a 19. századi művészet esetében. E tekintetben a II. világháború utáni és kortárs művészet megítélése még formálható, alakítható, mely a piaci eredményekre is képes nagyobb „hatást” gyakorolni. Ez a napjaink művészetét jellemző sajátosság ugyanakkor kockázatokat is rejt magában, hisz egy életmű árfekvésének szinten tartása, növelése sokban függ az adott alkotó szereplésének gyakoriságán, nívós szakmai rendezvényeken – egyéni és csoportos kiállításokon, vásárokon – történő részvételein.

¹ Dr. Clare McAndrew: *The Art Market 2017*. Basel, UBS–Art Basel, 2017. Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/a-vilag-mutargypiac-a-2016-ban.247539.html>

² TEFAF 2017 *Global Art Market Report*. Szerk.: Prof. Dr. Rachel A. J. Pownall, Maastricht, TEFAF, 2017. <http://1uyxqn3lzds2ytyzj1asxmmmpt.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/03/TEFAF-Art-Market-Report-20173.pdf> Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/mutargypiaci-trendek-erosodoben-a-muveszeti-vasarok-es-a-kortars-szegmens.246016.html>

A 1945 utáni művészet népszerűségének azonban van egy másik oka is. Az elmúlt néhány évtizedben a vizuális kultúrát alapvetően befolyásoló folyamatok játszódtak le a nyugati társadalomban. A változások szociális és társadalmi vetületei a művészeti érték nivellálódására is erőteljes hatást gyakoroltak. Ennek következtében a 19. valamint a 20. század első felének kulturális és társadalmi erőterébe született alkotások, életművek mai megítélése is rengeteget változott. Ez nemcsak a nyugati-európai, vagy tengeren túli országokban, hanem – igaz 10-15 éves késéssel – de már hazánkban is jól megfigyelhető. Ezt a folyamatot a hazai aukciós eredmények is igazolják. Az olyan iskolák és irányzatok, mint a naturalizmus, a szecesszió, vagy éppen Grasham-kör, Czóbel Béla, Rippl-Rónai József finomabb hangoltságú, kontemplatív szemléletű művészete a gyűjtők fiatal generációja számára avítottá váltak. Helyettük az avantgárd erőteljesebb hangoltságú, a hagyományos művészeti műfajokat átértelmező életművek, alkotások ázsioja és értéke nőtt szembetűnő módon.

A fenti folyamatoknak köszönhetően a hazai kortárs piac erőteljes fellendülésnek indult az elmúlt néhány évben. A 2000-es évek elején még alig méltatott II. világháború utáni progresszív irányzatok népszerűsége mára jelentősen megugrott. A másodlagos piaci szereplők árverésein egyre nagyobb volumenben és egyre dinamikusabb értékemelkedéssel jelenik meg ez a kínálati szegmens. A hazai aukciós piacon az IPARTERV generáció népszerűsége a legszembetűnőbb, de az árverezőházak kínálatában évről-évre folyamatosan bővül a főként 1980 és 1990 közé datálható tételek száma is. A 2019-es évben jelentős életműrekordok is születtek: a Virág Judit Galéria 2019 novemberi kortárs árverésén Nádler István *Kapcsolat* című 1971-es műve 35 millió forintért kelt el, míg Lakner László *Metamorfózis – egyszer, aztán, később / Várakozók (Példázat), 1964-1967* című alkotása 42 millió forintos áron talált új gazdára.

Az IPARTERV generáció felértékelődése mellett napjaink művészete iránt is jelentősen megnőtt az érdeklődés hazánkban. A kortárs szcénán belül elsősorban azok a törekvések kapnak nagyobb figyelmet, melyek szorosabban kötődnek a hazai progresszív tradíciókhoz. Ilyen Jovanovics Tamás művészete is, aki neoavantgárd műfajkritikus szemléletével párhuzamba állítható mediális kísérleteivel, a térgenerálás imaginárius lehetőségeit kutató eszközkészletével egy végtelenül következetes alkotói programot hajt végre.

A művészt 2019-ig a Várfok Galéria képviselte Magyarországon. Mindeközben angol, osztrák és olaszországi galériákkal, így például a Mark Barrow Fine Art és a Patrick Heide Contemporary Galleryvel (London), a bécsi Artmark Galériével, a grazi Galerie Leonharddal, valamint az olasz MAAB Galleryvel és a Cortesi Galleryvel került szorosabb szakmai kapcsolatba az 2010-es években. A Várfok kereskedelmi tevékenysége nyomán az Art Karlsruhe, míg a MAAB közreműködésével veronai és bolognai kortárs művészeti vásárokon szerepeltek az utóbbi években alkotásai. Nemzetközi viszonylatban pedig Agostino Bonalumi, Gianni Colombo, Arthur Duff, Walter Leblanc, Jason Martin, François Morellet, Otto Piene, Paolo Scheggi művei mellett szerepeltek munkái különböző nyugat-európai csoportos kiállításokon. E tárlatok nyomán néhány rangos hazai köz-, illetve magángyűjtemény mellett jelentős külföldi kollekciókba is bekerültek alkotásai, amely nagy mértékben befolyásolja a művész jelenlegi árszínvonalát is.

III. A kollekcióba tartozó művek együttes értéke

Az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 7, azaz hét Jovanovics Tamás (Budapest, 1974) által jegyzett műalkotás értébecsléséhez az egyes darabok állapotán, témáján és méretén túl, az I. valamint a II. pontban körülírt kánonra, műtárgycsoportokra,

piaci környezetre és gyűjteményi sajátosságokra vonatkozó megállapítások mellett, még két alapvető szempontot kell figyelembe venni:

-Jovánovics Tamás alkotásainak árképezését – elsősorban a művész nyugat-európai szakmai kapcsolatai okán – a milánói MAAB és a grazi Galerie Leonhard galériák szakmai tevékenysége befolyásolja. Az axioart.com és az artprice.com aukciós adatbázisok szerint másodlagos piaci eredményekkel ugyanakkor sem idehaza, sem külföldön nem rendelkezik a művész. Így a Jovánovics Tamás műveinek értékmeghatározása során a két fenti galéria árszabását kell alapul venni. A képviselő galériák árpolitikájára a biztos nyugati árszínvonal a jellemző, mivel a régióban a konkrét-minimalista jellegű művek iránti kereslet hagyományosan kiegyensúlyozott.

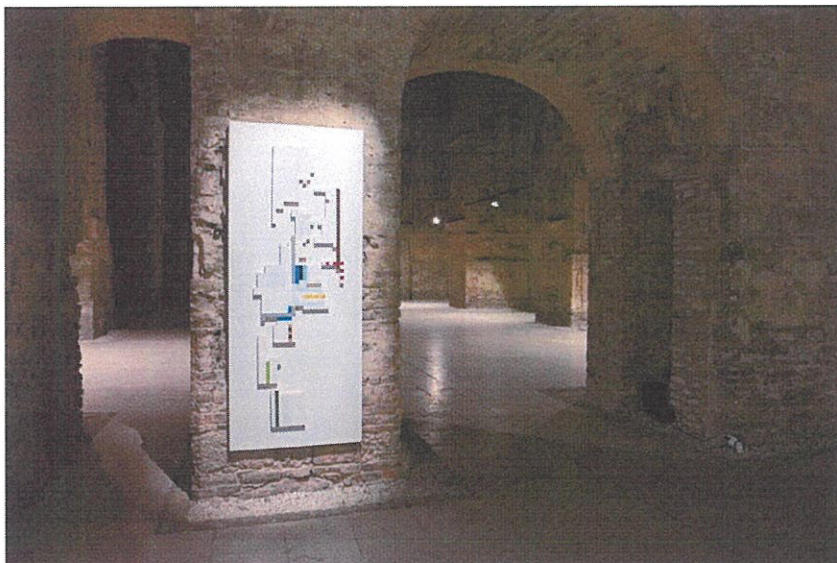
- A nemzetközi műkereskedelemben is képviselt nevek esetében figyelembe kell venni a forint napjainkban tapasztalható gyenge árfolyamát. Az hosszú időszakon keresztül a 300 és 330 forint között mozgó euró ma jelentősen eltér ettől az értéksávtól. Jelenleg a 350-360 forint közötti értéktartományban található.

Az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 7, azaz hét Jovánovics Tamás (Budapest, 1974) által jegyzett eredeti, minden kétséget kizárólag a művész saját kezű, kiváló állapotban lévő alkotásait az I., a II., illetve a III. pontban körülírt szempontok alapján, az 1. melléklet műleírásaiban meghatározott tartományokban, együttesen pedig a 14 400 000 Ft, azaz tizennégymillió-négyszázezer forint és a 15 800 000 Ft, azaz tizenötmillió-nyolcszázezer forint közötti értéksávban állapítom meg. Ez a becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adás-vételi tranzakciója során felmerülő adó, díj és járulék terheket, valamint szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

Budapest, 2021. 02. 04.

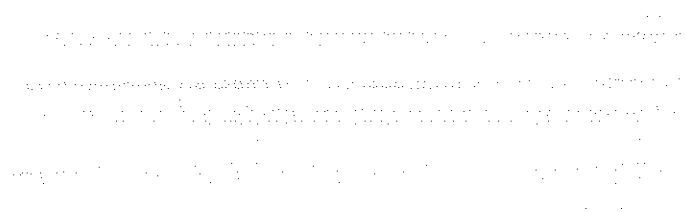
1. Melléklet: Az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 7, azaz hét Jovánovics Tamás (Budapest, 1974) által jegyzett alkotás:

1. Jovánovics Tamás: Via Solari, 2008. akrillakk, akrilfesték, 3mm polisztirenlemez, fenyőfaléc, 8mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, alumínium L-profil keret, 210x90cm
jelezve a hátoldalon: Tamas Jovánovics Tamas 2008 ' Via Solari'
állapot: apró felületi piszokfoltok a hordozón, mely vízzel könnyen eltávolítható
értéke: 2 200 000 – 2 400 000 Ft

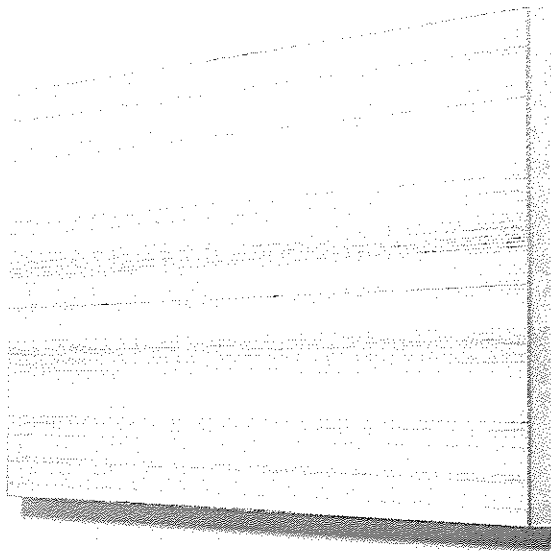
2. Jovánovics Tamás: Vörös Keresztes, 2008-2015. akrillakk, akrilfesték, 3mm polisztirenlemez, akácfaléc, 8mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, alumínium L-profil keret, 220x90cm
jelezve a hátoldalon: Tamás Jovánovics 2005 Milano – 2015 London Vörös kereszt (Boogie Woogie)
állapot: apró felületi piszokfoltok a hordozón, mely vízzel könnyen eltávolítható
értéke: 2 200 000 – 2 400 000 Ft

3. Jovánovics Tamás: Good Morning Sir, 2008. akrillakk, akrilfesték, színes ceruza, 3mm polisztirenlemez, aluminium L-profil merevítő struktúra, fenyőfa keret, 80x170cm
jelezve a hátoldalon: Jovánovics Tamás 2008 "Good Morning Sir" pencil on polystyrene, fixed/vanished 80x170 cm
állapot: apró felületi piszokfoltok a hordozón, mely vízzel könnyen eltávolítható
értéke: 1 800 000 – 2 000 000 Ft

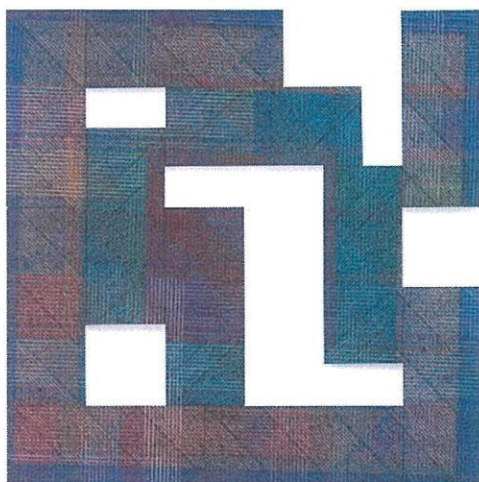
4. Jovánovics Tamás: The Fall of Hedonism, 2010. akrillakk, akrilfesték, színes ceruza, 3mm polisztirenlemez, aluminium L-profil merevítő struktúra, fenyőfa keret, 297,5x40cm
jelezve a hátoldalon: 'The Fall of Hedonism' pencil on polystyrene panel, aluminium frame 297,5x40 cm, 2010, London, állapot: ép
értéke: 2 000 000 – 2 200 000 Ft

5. Jovánovics Tamás: To Fischli&Weiss, 2011. akrillakk, akrilfesték, színes ceruza, 8mm MDF préselt lemez, aluminium L-profil keret, 90x170cm
jelezve a hátoldalon: ' To Fischli&Weiss ' 2011 Tamas Jovánovics Pencil on MDF, Fixed, Varnished 90x170, állapot: ép
értéke: 1 800 000 – 2 000 000 Ft

6. Jovánovics Tamás: Split Square 49, 2011. akrillakk, akrilfesték, színes ceruza, kasírozott vászon, aluminium L-profil keret, 8mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, fenyőfa keret, 49 darab 10x10 cm tábla, 180x180 cm hordozóra rögzítve, állapot: ép
értéke: 2 400 000 – 2 600 000 Ft

7. Jovánovics Tamás: Prince of Wales Road, 2015. akrillakk, akrilfesték, színes ceruza, 3mm rétegelt lemez, 8mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, 11 darab 50x20 cm tábla, 150x150 cm hordozóra rögzítve

jelezve a hátoldalon: Tamás Jovánovics 'Prince of Wales Road' 11/12/2015 11 x 20x50 cm Tamás Jovánovics, állapot: ép

értéke: 2 000 000 – 2 200 000 Ft

MINISZTERELNÖKSÉG
MŰTÁRGYFELÜGYELETI HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY
1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
Levélcím: 1357 Budapest, Pf. 6.
Telefon: +36-1-795-2510
<http://oroksegvedelem.kormany.hu/>

Ügyiratszám:)
Ügyintéző:
Tel: +
E-mail:@gov.hu
Tárgy: Adatszolgáltatás
Melléklet: Ügyfél által benyújtott
tárgylista

Einspach Gábor igazságügyi szakértő részére

Tisztelt Einspach Gábor!

Hivatkozva a hatóságunkhoz 2021. január 25-én érkezett adatkérésére a következő választ adom.

A megkeresésben szereplő, jelen adatszolgáltatás melléklete szerinti 12 darab műtárgy hatóságunknak a *kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény* 71. § (2) bekezdése a) pontja szerinti védettségi, valamint c) és d) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásában nem szerepelnek.

Az Interpol Psyché, továbbá az olasz Carabinieri lopott kulturális javakról vezetett nyilvántartásaiban folytatott keresés során nem találtunk további információt a megkeresésben szereplő 12 db műtárgyról.

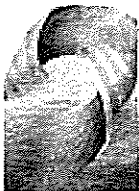
A hatáskör gyakorlója a kulturális javak hatóságaként dr. Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, akinek a nevében a Miniszterelnökség Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2018. (VII. 3.) MvM utasítás 2. függelék 8.6.6. pontja alapján a Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztály vezetője gyakorolja a kiadmányozási jogkört.

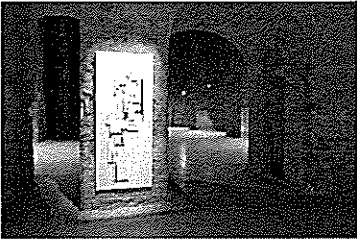
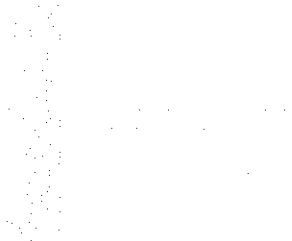
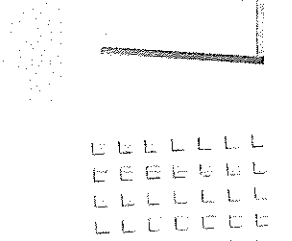
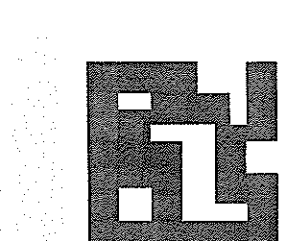
Budapest, 2021. január 29.

Tisztelettel:

.....
főosztályvezető

Alkotás	Művész	Cím	Technika	Méret	Évszám
KÉP HELYE 	Pólgár Rózsa	Szakadás	gobelín (haute-lisse), gyapjú, pamut, selyem	127x81 cm	1992-93
	Pólgár Rózsa	Szorítás	gobelín (haute-lisse), gyapjú, selyem	55x85cm	2008
	Pólgár Rózsa	Trptichon	gobelín (haute-lisse), gyapjú, pamut, selyem, fémszál	73x121 cm	1993
	Pólgár Rózsa	Terítés	gobelín (haute-lisse), gyapjú, selyem	147x200 cm és 130x215 cm	1987-88
	Pólgár Rózsa	Gyűrődés	gobelín (haute-lisse), gyapjú, pamut, selyem	220x240 cm	1991

Alkotás	Művész	Cím	Technika	Méret	Évszám	Bruttó ajánlati ár FtUF
	Jovanovics Tamás	Via Solari	akrilakk, akrilfesték, 3mm polisztirollemez, fenyőfaléc, 8 mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, alumínium L-profil keret	210 cm x 90 cm	2008	2.610.000
	Jovanovics Tamás	Vörös Keresztes	akrilakk, akrilfesték, 3mm polisztirollemez, fenyőfaléc, 8 mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, alumínium L-profil keret	210 cm x 90 cm	2008-2015	2.610.000
	Jovanovics Tamás	Good Morning Sir	akrilakk, akrilfesték, színes ceruza, 3 mm polisztirollemez, alumínium L-profil merevítő struktúra, fenyőfa keret	80 cm x 170 cm	2008	2.120.000
	Jovanovics Tamás	The Fall of Hedonism	akrilakk, akrilfesték, színes ceruza, 3mm polisztirollemez, alumínium L-profil merevítő struktúra, festett fenyőfa keret	297.5 cm x 40 cm	2010	2.610.000
	Jovanovics Tamás	To Fischli & Weiss	akrilakk, akrilfesték, színes ceruza, 8mm MDF préselt lemez, alumínium L-profil keret	90 x 170 cm	2011	2.260.000
	Jovanovics Tamás	Split Square 49	akrilakk, akrilfesték, színes ceruza, kasírozott vászon, alumínium L-profil keret, MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra, fenyőfa keret	49 darab 10 cm x 10 cm lábla egy 180 x 180 cm táblára rögzítve	2011	3.000.000
	Jovanovics Tamás	Prince of Wales Road	akrilakk, akrilfesték, színes ceruza, 3 mm rétegelt lemez, 8 mm MDF préselt lemez, fenyőfa merevítő struktúra	11 darab 50 cm x 20 cm tábla egy 150 x 150 cm táblára rögzítve	2015	2.540.000